

... "Cada matí en despertar-me, sento un plaer suprem, el plaer de ser Salvador Dalí"...

<http://www.dali.com/downloads/>

<http://www.daliphoto.com>

Salvador Dalí

Pintor, decorador i escriptor. Va néixer a Figueres l'11 de maig de 1904. Fill d'un notari, estudià a l'Escola Municipal de Dibuix de Figueres i a l'Escola de Belles Arts de Madrid, on ingressà el 1922 i d'on fou expulsat el 1926. Freqüentà la *Residencia de Estudiantes*, on s'integrà en el grup que seria conegut més tard com a *Generació del 27*. Tingué una estreta relació amb Luis Buñuel, García Lorca i Pepín Bello.

<http://www.virtualdali.com/>

Els anys 1925, 1926 i 1928 exposà individualment a les Galeries Dalmau de Barcelona, i el 1935 a la Llibreria Catalònia, anys en què la seva pintura, el *Manifest Groc* (1928), els seus articles a "L'Amic de les Arts" i les conferències (1930) a l'Ateneu Barcelonès i a l'Ateneu Enciclopèdic Popular provocaren reaccions violentes de signe divers.

Instal·lat a París des de la darrereria dels anys vint, esdevingué la figura més brillant del surrealisme pictòric; allà conegué la muller de Paul Eluard, Elena Diakonova, anomenada Gala, que des d'aleshores fou la seva dona i consellera.

Retrat de Gala fotografiada el 1927 sobre la qual Dalí ha escrit amb ploma tots els sobrenoms que va donar a la seva musa.

Gala, Galuchka, Gradiva, Olive, Olivette, Olihuette, Orihuette, Buribette

(<http://www.daliphoto.com/>)

Del 1940-48 s'establí a Nova York, i consolidà la seva projecció internacional, a la qual contribuí tant o més que la seva pintura el seu histrionisme i l'aptitud per a l'espectacle i la propaganda. Féu nombroses exposicions individuals, la més celebrada de les quals fou la del Museu d'Art Modern de Nova York (1941), i escriví i publicà també obres, com *The Secret Life of Salvador Dalí* (1942), la novel·la *Hidden Faces* (1944), els dos exemplars de *Dalí News* (1945-47) i *Fifty Secrets of Magic Craftsmanship* (1948), entre altres. Féu amariat amb el matrimoni Morse, fundadors i promotors de la Salvador Dalí Foundation, amb seu a Saint Petersburg (Florida) i que conté un dels fons més rics de la seva obra.

<http://www.virtualdali.com/>

Situat en aquestes activitats públiques al marge de l'ortodòxia surrealista, i decantat pel franquisme ja el 1939, fou expulsat del grup, acusat de feixista per André Breton, el qual, amb el seu nom, formà i popularitzà l'anagrama *Avida Dollars*.

Alternà l'estada nord-americana amb sojorns a Portlligat, paisatge esdevingut *leitmotiv* en la seva obra.

<http://www.virtualdali.com/>

En tornar a Espanya el 1948, seguí, segons ell, la tradició espiritual de Zurbarán, Murillo, Valdés Leal i els grans místics de la literatura castellana. La conferència *¿Por qué fui sacrílego, por qué soy místico?* a l'Ateneu Barcelonès (1950), tingué un ressò similar, bé que de significació oposada, a la que havia pronunciat el 1930; tanmateix, la seva actitud i els matisats elogis a Picasso contribuïren a una certa liberalització del concepte oficial de l'art.

... “El dibuix és l’ honestedat de l’art. No hi ha possibilitat d’engany, o és bo o és dolent” ...

<http://www.3d-dali.com/spanish-dali.htm>

La seva **pintura**, d'una originalitat i qualitat innegables, partí del noucentisme i, després d'una etapa cubistitzant, adoptà el que ell anomenà *activitat paranoicocrítica* que donà la seva obra més característica: escenes oníriques realitzades amb una extraordinària minuciositat tècnica, influïdes per la pintura

Persistència de la memòria, 1931
<http://www.3d-dali.com/Tour/persistencia.htm>

metafísica i per l'obra de Feliu Elias: *La sang és més dolça que la mel* (1927), *Retrat de Paul Eluard* (1929), *El gran masturbador* (1929), *El joc lúgubre* (1929), *Persistència de la memòria* (*Rellotges tous*) (1931, al Museum of Modern Art de Nova York), *Retrat de Gala* (1931), *El naixement dels dissenys líquids* (1932), *El desnonament del moble-aliment* (1934), *Presagi de la Guerra Civil* (1936), *Autoretrat amb bacó fregit* (1941), diverses variacions sobre el tema de *L'àngelus* de

Millet, etc. El seu gust per les perspectives desolades sembla ésser influència de Modest Urgell.

... “L’ activitat paranoica-crítica permet al món delirant passar al pla de la realitat” ...

<http://www.3d-dali.com/spanish-dali.htm>

L'estada a Itàlia durant la guerra civil de 1936-39 inaugurà una etapa on predominen els temes religiosos, històrics i al·legòrics: *Temptació de sant Antoni* (1947), *Leda atòmica* (1949), *La Mare de Déu de Portlligat* (1950), *El Crist de sant Joan de la Creu* (1950), *Descobriments d'Amèrica per Cristòfor Colom* (1959), *Batalla de Tetuan* (1962) inspirat en Fortuny, etc; és en aquest període que aconseguí els seus jocs visuals més espectaculars: *Bust de Voltaire* (1941), *Retrat del meu germà mort* (1936).

En etapes successives emprà l'holografia i realitzà pintures estereoscòpiques com *La cadira* (1975).

El Crist de sant Joan de la Creu (1950)
<http://www.virtualdali.com/>

Ultra les nombrosíssimes exposicions internacionals i antològiques portà a terme una gran campanya de revaloració de l'art *pompier* (Meissonier, Fortuny, Gustave Moreau) i contribuï a la difusió del modernisme català arreu del món.

Col·laborà en alguns **films**: *Un chien andalou* (París), *L'âge d'or* (1931), ambdós dirigits per Luis Buñuel, amb qui féu els guions tot i que no aprovà el to anticlerical que donà al segon. El 1932 publicà, també a París, el guió *Babaoua*, que mai no seria rodat, precedit d'una *Abrégé d'une histoire critique du cinema*. Col·laborà a *Spellbound* (1945) d'Alfred Hitchcock, on realitzà l'escena del somni. Protagonitzà *Le divin* (1968), d'André Smagghe, rodà amb Robert Descharnes la cinta *L'aventure prodigieuse de la dentellière et du rhinocéros* (inacabada) i *Impressions de la Haute Mongolie* (1975), de les quals és autor. Realitzà l'escenografia i escriví els llibrets dels **ballets** *Bacanale* (1939), *Labyrinth* (1941), *Mad Tristan* (1944), etc.

Teló per al ballet de Tristán loco

Pel que fa al **teatre**, s'inicià a Barcelona amb l'escenografia de *Les forces de l'amor i de la màgia* (1927), farsa del segle XVII muntada per Adrià Gual, i posteriorment col·laborà amb Visconti (*Rosalinda* o *As you like it*, 1949) i amb Luís Escobar (*Don Juan Tenorio* 1949). Conreà el **cartellisme** i la **il·lustració** de llibres, entre els quals edicions de la Divina Comèdia (1953) i *El Quixot* (1957), i dissenyà

L'ull del temps, 1949

Platí, robí i diamants

<http://www.salvador-dali.org/index.html>

joies, escultures i objectes diversos. A banda dels llibres publicats als EUA, cal esmentar la **novel·la** *La femme visible* (1930), *Journal d'un génie* (1954) i *Le mythe tragique de l'Angelus de Millet* (1963).

Fou membre de l'acadèmia de Belles Arts de França. El 1982 rebé la Medalla d'Or de la Generalitat. Dissenyà un museu monogràfic propi a Figueres, inaugurat el 1974 (*Teatre Museu Dalí*). Després de la mort de Gala (1982), Dalí visqué retirat i envoltat per un grup reduït de col·laboradors. Va morir el 23 de gener de 1989 a Figueres. El 1984 es constituï la Fundació Gala-Salvador Dalí que té cura del seu llegat.

*... “La diferència entre els records falsos i els
vertaders, és la mateixa que per a les joies; són
sempre les falses les que lluen més reals, més
brillants” ...*